

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31712>

Özet

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i (TCDMSTÖ), ortaö?retim düzeyindeki k?z ö?rencilerin meslek seçim süreçlerinde toplumsal cinsiyet rollerinden ne ölçüde etkilendiklerini ve bu duruma yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? kapsamında Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Yap?lan analizler sonucunda ölçek, toplam varyans?n önemli bir kısm?n? (%60.019) aç?klayan, 24 maddeden ve 7 faktörden olu?an sağlam bir yapıya sahip oldu?unu göstermiştir. TCDMSTÖ, iç tutarlık katsay?s? ve test-tekrar test korelasyonlar? ile de yüksek düzeyde güvenirlik sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Meslek Seçimi, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Ortaö?retim, K?z Ö?renci, Psikometri.

Yazarlar

Özlem Haskan Avc?, Merve Tozar, Ya?mur Hasret, Sinem Yi?it, Elif Özdemir.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ortaö?retim kurumlarında öğrenim gören k?z ö?rencilerin, meslek tercihlerini belirlerken geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanan beklentilere karşı geli?tirdikleri tutumlar? nicel olarak ölçmektir. Bu, eğitim ve kariyer danışmanlık alanlarında, ö?rencilerin kariyer gelişimini engelleyebilecek veya yönlendirebilecek cinsiyet temelli önyargular? ve tutumlar? belirlemek için önemli bir araç sağlamaktadır.

Yap?

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Tutum Ölçe?i (TCDMSTÖ), bireylerin meslekleri "kadın mesle?i" veya "erkek mesle?i" olarak ayr?ma eğilimlerini ve bu ayr?m?n kişisel meslek seçimi üzerindeki etkisine dair sahip oldukları bilişsel ve duygusal tepkileri (tutumlar?) ölçmektedir. Ölçek, 7 farklı alt boyutta bu tutumu değerlendirilen çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerli?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanılarak titizlikle incelenmiştir. AFA sonuçları, ölçe?in kavramsal olarak beklenen 7 faktörlü yapıyı desteklediğini göstermiştir. Bu faktör yap?s?, toplam varyans?n %60.019'unu

aç?klamaktadır ki bu, psikometrik açıdan güçlü bir geçerlik kanıtıdır. DFA sonuçları da bu 7 faktörlü modelin veri ile uyumlu olduğunu teyit ederek yapısal geçerliliği pekiştirmiştir.

Güvenirlilik

TCDMSTÖ'nün güvenirlilik çal??malar?, iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test korelasyonları ile değerlendirilmiştir. Ölçeğin genel iç tutarlık katsayısı (Cronbach Alfa) .853 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, maddeler arasındaki homojenliğin ve ölçeğin içsel tutarlılığını yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, testin farklı zamanlarda tekrarlanmasıyla elde edilen puanlar arasındaki korelasyon .812 olarak bulunmuştur. Bu yüksek korelasyon, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar ürettiğini (istikrar güvenirliği) kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme amaçlarında gerçekleştirilen Faktör Analizi (AFA), Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Tutum Ölçeği'nin 7 alt boyuttan oluşan bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu 7 faktör, ölçekteki toplam varyansın %60.019'unu açıklamaktadır. Ardından uygulanan Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA), AFA ile belirlenen 7 faktörlü yapıya uygun indeksleri açısından kabul edilebilir düzeyde olduğunu ve bu yapıyı desteklediğini göstermiştir. Ölçek, toplamda 24 maddeden oluşmaktadır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Yeni geliştirilmiş bir tutum ölçeği).

Format: 7 alt boyut ve 24 madde.

Derecelendirme: 3'lü Likert Ölçeği (1=Katılmıyorum, 3=Katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğrenci.

Yaş Grubu: Ortaöğretim öğrencileri (Lise).

Popülasyon Detayları: Çal??ma, ortaöğretim düzeyindeki kız öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Psikometrik Özellikler, Toplumsal Cinsiyet Roller, Lise Öğrencileri, Meslek Seçimi Tutumu,

Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Haskan AVCI

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: haskan@hacettepe.edu.tr

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2019.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik çal??malar için yay?n yoluyla eri?ime aç?lm??t?r. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda yazarlarla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Sorumlu yazar?n e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine ili?kin orijinal akademik çal??ma a?a??dad?:

Haskan Avc?, Ö., Tozar, M., Hasret, Y., Yi?it, S., Özdemir, E. (2019). Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?inin Geli?tirilmesi - K?z Ö?renci Formu. *Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 45 (45), 252-266. Makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: <https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/41649/409413>

Makalenin orijinal tam metin ba?lant?s?: dergipark.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [toplumsal-cinsiyete-dayali-meslek-secimi-olcegi-toad.pdf](#).

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde aç?kça listelenmemi?tir. Ancak ölçek, 7 alt boyuttan ve toplam 24 maddeden olu?maktadır. Ölçek maddelerine ve alt boyutlar?na, referans olarak gösterilen akademik makalenin tam metninden ula??labilir.